

PEM**PAL**

PRICE O USPJEHU

**Gruzija, Azerbajdžan, Kazahstan, Kirgiska Republika,
Tadžikistan**

Zeleni koridor: iskorištavanje prednosti tehnologije u svrhu provedbe pristupa utemeljenih na riziku u procesima odobravanja i obrade plaćanja

Kontekst

U većini zemalja članica PEMPAL-a nacionalne riznice osnovane su kao centri nacionalnog ministarstva financija koji su zaduženi za obradu prihoda i isplata. Stoga odobravanje i obrada plaćanja čine jednu od temeljnih funkcija riznice: provedbom kontrola plaćanja riznice sprječavaju prijevare, pronevjere te druge povrede i pogreške do kojih može doći u okviru izvršenja proračuna. Budući da se rizici od takvih povreda i pogrešaka razlikuju ovisno o vrsti plaćanja, usmjeravanje djelovanja na kontrolu najrizičnijih plaćanja pomaže u osiguravanju pravovremenog izvršenja plaćanja i efikasne upotrebe javnih sredstava. Prelazak s interakcije u papirnatom obliku na digitalnu interakciju s klijentima riznice nudi nove mogućnosti za primjenu pristupa kontrolama riznice koji se temelji na riziku.

Utjecaj PEMPAL-a

Pristup kontrolama riznice koji se temelji na riziku jedna je od najvažnijih tema o kojima redovito diskutira Tematska skupina TCOP-a za razvoj uloge i funkcija riznice, a ta se tema našla i među glavnim temama triju plenarnih sjednica TCOP-a, konkretno onih održanih 2015. (Tirana), 2017. (Beč) i 2023. (Almaty). Iskorištavanje prednosti digitalnih tehnologija u svrhu poboljšanja kvalitete poslovanja riznice isto je tako u središtu brojnih diskusija TCOP-a, među ostalim onih na sastancima Tematske skupine za upotrebu informacijskih tehnologija.

Naime, na sastanku tematske skupine za IT održanom 2015. u Tbilisiju, u Gruziji, i na plenarnoj sjednici TCOP-a održanoj 2017. u Beču riznica Gruzije predstavila je pristupe projektu zelenog koridora i povezane rezultate, kao tehničkom rješenju koje riznici omogućuje automatsku autorizaciju i obradu niskorizičnih plaćanja.

Gruzija je inovirala novi projekt Zeleni koridor – tehničko rješenje koje omogućuje automatsku autorizaciju i obradu niskorizičnih plaćanja od strane riznice. Oko 70 % plaćanja vrši se putem zelenog koridora. Taj je pristup pomogao Gruziji da smanji transakcijske troškove, skрати vrijeme obrade plaćanja te da se usredotoči na velike rizike. Gruzija je uspjela da proširi obuhvat riznice i poveća produktivnost: nakon proširenja JRR-a broj klijenata riznice i broj plaćanja utrostručio se iako je broj članova osoblja riznice ostao isti.

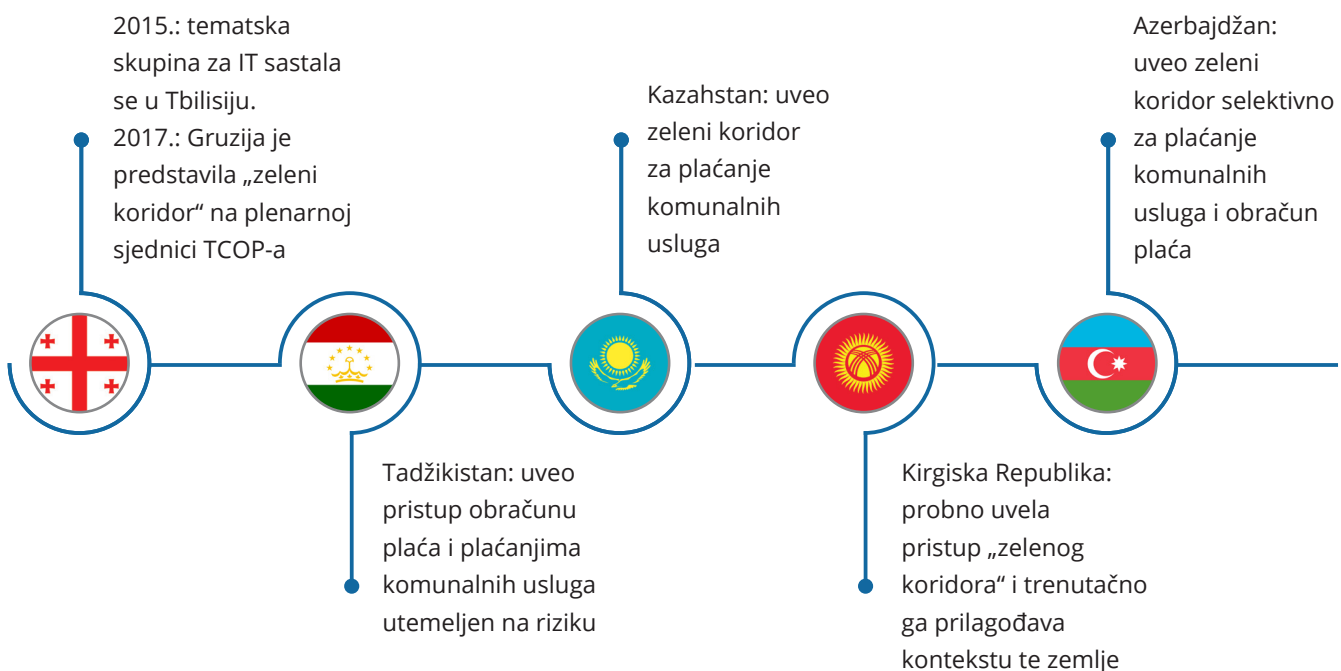
Riznica Gruzije obavještavala je kolege iz PEMPAL-a o projektu, objašnjavajući pristupe i ocrtavajući rezultate. Zahvaljujući učenju od kolega i razmjeni iskustva na skupovima TCOP-a, druge zemlje članice PEMPAL-a uvele su slične pristupe autorizaciji plaćanja i kontrolama riznice utemeljene na riziku. Nakon što je Gruzija održala prezentaciju o svojem iskustvu na plenarnoj sjednici TCOP-a 2017., Odbor za riznicu Kazahstana uveo je pristup zelenog koridora za plaćanja komunalnih usluga. Agencija za državnu riznicu Azerbajdžana uvela je pristup zelenog koridora selektivno za obračun plaća i plaćanja komunalnih usluga. Središnja riznica u Kirgiskoj Republici probno je uvela pristup zelenog koridora u razdoblju 2021. – 2024., a trenutno ga prilagođava kontekstu te zemlje. Središnja riznica u Tadžikistanu smanjila je kontrole riznice za niskorizična plaćanja.

Sljedeći koraci

S obzirom na opći uspjeh projekta zelenog koridora, Gruzija ga planira dodatno unaprijediti iskorištavanjem potencijala umjetne inteligencije. Trenutačno se provodi pilot-projekt za upotrebu umjetne inteligencije u svrhu utvrđivanja rizičnih transakcija. Nakon što se uvede umjetna inteligencija, očekuje se da će se 90 % plaćanja obrađivati putem zelenog koridora (automatskim isplatama), a riznica će kontrolirati i autorizirati preostalih 10 % plaćanja. Upotreba umjetne inteligencije u kontrolama riznice od ključne je važnosti jer je u tijeku znatno proširenje JRR-a. Očekuje se da će se broj klijenata riznice i broj plaćanja udvostručiti nakon što sve škole i dječji vrtići budu obuhvaćeni JRR-om.

Pilot-projekte za upotrebu umjetne inteligencije u kontrolama riznice utemeljenima na riziku provode i zemlje izvan regije PEMPAL-a, među kojima je i Indonezija. Iskustvo riznice u Indoneziji predstavljeno je na nedavnoj plenarnoj sjednici TCOP-a održanoj u Beogradu. Na diskusijama na skupovima TCOP-a članovi su iskazali velik interes za iskorištavanje potencijala umjetne inteligencije u svrhu uvođenja pristupa autorizaciji i obradi plaćanja utemeljenih na riziku i u drugim područjima poslovanja riznice, što će biti jedna od središnjih tema na skupovima TCOP-a u razdoblju 2026. – 2030.

Slika 1. Uvođenje zelenog koridora za autorizaciju plaćanja u zemljama članicama PEMPAL-a

TAJNIŠTVO PEMPAL-a

Zajednica prakse za proračun (BCOP)

E: BCOP@pempal.org

Zajednica prakse za unutarnju reviziju (IACOP)

E: IACOP@pempal.org

Zajednica prakse za riznicu (TCOP)

E: TCOP@pempal.org

www.pempal.org

© Tajništvo PEMPAL-a

Ovaj je dokument proizvod Tajništva PEMPAL-a.

Prava i dopuštenja:

Materijal u ovom dokumentu podliježe autorskim pravima. Budući da PEMPAL potiče širenje svojeg znanja, ovaj se dokument smije umnožavati, u cijelosti ili djelomično, u nekomercijalne svrhe samo uz potpuno navođenje ovog dokumenta kao izvora navoda.

Sva se pitanja upućuju Tajništvu PEMPAL-a.